

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **Bc. L. K.**, zastoupen JUDr. Ing. Martinem Dirhanem, advokátem se sídlem Chvalova 1696/10, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2023, čj. 17 A 21/2022-161,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2023, čj. 17 A 21/2022-161, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud se v tomto rozsudku, týkajícím se posouzení zákonnosti zásahu spočívajícího v zákroku policie, zabývá především tím, zda Městský soud v Praze dostál požadavkům judikatury na přezkoumatelnost odůvodnění svého rozhodnutí.

I. Vymezení věci

[2] Dne 11. 5. 2021 provedli příslušníci Policie ČR proti žalobci zákrok (trvajícím přibližně od 9:20 do 16:00 hod.), proti němuž se žalobce následně bránil žalobou na určení nezákonnosti zásahu. V žalobě mimo jiné uvedl, že uvedeného dne byl v Brně (na ulici Cejl) při řízení vozidla zastaven hlídkou policie (jednalo se o nstržm. U. a pprap. V.). První z uvedených jej informoval, že se dopustil telefonování za jízdy, a proto má zaplatit pokutu 200 Kč. Žalobce nesouhlasil s řešením na místě. Následně k žalobci přistoupil policista V., který po většinu zákroku odmítal používat ochranné prostředky proti šíření koronaviru, a sdělil mu, že přestupek mají zaznamenaný na palubní kameru služebního vozidla. Žalobce požádal o možnost zhlédnutí záznamu, což bylo odmítnuto. Následně policisté žalobce vyzvali, aby si stoupl vedle vozidla, aby si ho mohli vyfotit. To však nedokázali zdůvodnit,

a žalobce si proto chtěl postup telefonicky ověřit. Po ukončení krátkého telefonátu žalobce s právníkem přistoupil k vozidlu policista V. a vyzval žalobce k vystoupení. Poté, co z vozidla vystoupil, jej vyzval, aby šel k zadní části vozidla a otočil se čelem k vozidlu. Žalobce se otočil a některý z dalších přítomných policistů jej chytil pod krkem a rázně jej skolil k zemi. Poté byl vyzván, aby dal ruce za záda a byla mu nasazena pouta. Policista V. přistoupil k žalobci a řekl mu, že má „čumět do zdi“. Následně provedl osobní prohlídku žalobce a vozidla.

[3] Pouta byla žalobci dočasně sejmuta po převozu na místní oddělení policie. Zde byl omezen na osobní svobodě do 15:40 hod., kdy bylo zahájeno podání vysvětlení. Po celou dobu na něj policisté verbálně útočili a vyhrožovali mu, přičemž trávili čas na sociálních sítích a chatováním; neprováděli žádné úkony v souvislosti s jeho zajištěním. Účelem bylo demonstrovat sílu a potrestat nesouhlas s přestupkem. Podle žalobce postup policistů nebyl v souladu se zákonem, až do 15:40 hod. se mu nedostalo žádného poučení a až do 16:03 hod. mu bylo znemožněno kontaktovat advokáta. Nebyly splněny podmínky pro použití donucovacích prostředků. Žalobce utrpěl vícečetná zranění. Zcela bez opory v zákoně bylo provedení osobní prohlídky, prohlídky zavazadla, včetně peněženky a prohlídky vozidla. V úředním záznamu ze dne zásahu ani není uvedeno, podle kterého písmene § 26 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění účinném do 31. 12. 2021 (dále jen „zákon o policii“), byl žalobce zajištěn.

[4] Žalobce navrhl, aby soud určil nezákonnost zákroku policie sestávajícího „z osobní prohlídky, prohlídky zavazadla, vozidla, použití hmatů, chvatů, úderů, kopů a pout a zajištění“.

II. Řízení před městským soudem a jeho rozsudek

[5] V průběhu řízení před městským soudem (včetně opakovaného jednání ve věci) účastníci dále doplňovali svá vyjádření a stanoviska, a to i v reakci na provedené dokazování. Městský soud mimo jiné provedl k důkazu záznamy z osobních kamer policistů. K těm žalobce poznamenal, že začínají až poté, co policisté několikrát porušili zákon. Z důvodu jejich nestandardního jednání si chtěl další část zákroku natočit. Zapnul si tedy na mobilním telefonu nahrávání a začal vystupovat z vozidla. V ten moment jej však jeden z policistů chytil za ruku. Žalobce dostal pokyn zamířit k zadní části vozidla, načež další z policistů mu v tom okamžiku nasadil páku na loket, což zapříčinilo pohyb žalobce vpřed. Tento pohyb byl zasahujícími policisty vyhodnocen tak, že se žalobce vzpíná zákroku, avšak tento pohyb zapříčinili policisté lámáním ruky. Následně jej zcela bezdůvodně povalili na zem, byť žalobce po celou dobu nekladl žádný odpor a poslouchal výzvy policistů. Žalovaný k tomu uvedl, že pořízení fotografií u přestupku je běžným důkazním prostředkem. Zásah policistů podle něj proběhl v souladu se zákonem. Žalobce také v řízení městským soudem upozornil na to, že podle metadat vztahujících se k úředním záznamům (též provedeným jako důkazy), byly tyto záznamy až na jednu výjimku sepisovány až poté, co podal vysvětlení a skončilo zajištění. Sepisání těchto záznamů trvalo reálně 10–15 minut a z přehledu práce s nimi plyne, že policisté krom šikany žalobce téměř celou směnu nic nečinili. U některých úředních záznamů navíc docházelo k jejich následné editaci. Žalovaný neposkytl žádný relevantní důvod, proč bylo nutné, aby zajištění trvalo necelých 7 hodin. Žalobce také předložil flashdisk se třemi audiozáznamy, které zachycují dění na policejní stanici. Podle žalobce ze záznamu vyplývá, že byl držen zcela bezdůvodně prakticky celý den, přičemž reálně

pokračování

policisté neprováděli žádné úkony, zesměšňovali žalobce a vyvíjeli na něj tlak. Žalovaný v tomto ohledu upozornil na nesrozumitelnost záznamu.

[6] Městský soud žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Předeslal, že žalobce uplatnil řadu tvrzení týkajících se dalších pochybení policistů. Protože však tato tvrzení (jak potvrdil žalobce při jednání) mají pouze doplňující charakter a nejsou součástí návrhu výroku, soud se jimi nezabýval. Žalobcem navržený důkaz svědeckou výpovědí zasahujících policistů městský soud neprovedl pro nadbytečnost, neboť k posouzení věci postačovalo proběhlé dokazování. Neshledal důvod, proč by nemohl přihlížet k videozáznamům předloženým žalovaným. Žalobce nepředložil žádný důkaz, na jehož základě by bylo možno dospět k závěru, že se záznamy bylo manipulováno. Naopak žalovaný sdělil, že z místa zákroku byly pořízeny pouze videozáznamy z osobních kamer policistů, které nebyly nijak upravovány ani sestříhávány. Stejně tak se městský soud neztotožnil s tvrzením žalobce, podle kterého bylo manipulováno i s úředními záznamy.

[7] Jde-li o použití donucovacích prostředků, městský soud vyšel z toho, že žalobce zastavil vozidlo po ujetí cca 150 m od výzvy policie a k tomu použil jízdní pruh frekventované silnice, přestože mu místní poměry umožňovaly k zastavení využít i část chodníku. Na této silnici neustále projížděla vozidla a tramvaje a kvůli vozidlu žalobce byli řidiči ostatních vozidel nuceni vybočovat do tramvajové trati. V důsledku jednání žalobce pak byli policisté donuceni vstoupit do frekventované silnice. Žalobce nereagoval relevantním způsobem na jednoznačnou a opakovanou výzvu policistů, aniž by mu ve vyhovění výzvě policistů bránily objektivní důvody. Žalobce byl policisty upozorněn, že bezpečnost jeho výstupu je zajištěna. Tím, že odmítl vystoupit, ohrožoval bezpečnost zasahujících policistů a bránil plynulosti provozu. Uvedené jednání soud vnímal také jako rozporné s povinností uposlechnout výzvy policie. Soud v tomto kontextu připomněl judikaturu týkající se povinnosti podrobit se výkonu pravomoci veřejného činitele. V daném případě došlo k využití donucovacích prostředků za účelem ochrany bezpečnosti osob policistů a veřejného pořádku, což je v souladu s obecnými podmínkami zákona. Chování žalobce soud zhodnotil jako arogantní, bezohledné a v rozporu s dobrými mravy. Použity byly pouze donucovací prostředky ve formě hmatů a chvatů, nikoliv úderů a kopů, které žalobce též zmiňoval. Před jejich použitím byl žalobce zcela konkrétně poučen o obsahu výzvy policistů. Použití hmatů a chvatů soud zhodnotil jako zcela přiměřené situaci. K důraznějšímu zákroku policie přikročila poté, kdy se žalobce pokusil zasahujícímu policistovi vysmeknout. Ani následnou reakci zasahujících policistů nehodnotil soud jako nepřipadnou. Přiměřenost také vyplývá ze zprávy z ošetření žalobce, které poukazuje pouze na oděrky a pohmožděnin. Soud proto uzavřel, že použití donucovacích prostředků ve formě hmatů a chvatů bylo učiněno v souladu s § 52, § 53 a § 114 zákona o policii.

[8] K otázce oprávněnosti zajištění žalobce soud připomněl, že podle zákona lze osobu zajistit při splnění dvou podmínek: 1) zajištěná osoba musí být přistižena při jednání, které má znaky přestupku, a 2) musí být dána důvodná obava, že tato osoba bude v protiprávním jednání pokračovat nebo bude mařit řádné objasnění věci. Co se týče první podmínky, z úředních záznamů vyplývá, že policisté žalobce spatřili v okamžiku, kdy při jízdě držel v pravé ruce u ucha hovorové zařízení. Spatřili jej na vzdálenost cca 3 m při dobrých povětrnostních a světelných podmínkách a vozidlo mělo čistá a dobře průhledná skla. Soud neměl žádný důvod pochybovat o pravdivosti úředních záznamů. Žalobce se v žalobě omezil pouze na obecné konstatování, že „k žádnému telefonování za jízdy nedošlo“. Tvrzení

neobsahuje žádný relevantní důvod, který by úřední záznam jakkoliv zpochybňoval. Žalobce tedy byl přistižen při jednání, které má znaky přestupku (není nutné, aby přestupek skutečně spáchal). Došlo i ke splnění druhé podmínky. Z pořízeného videozáznamu je totiž zřejmé, že žalobce odmítl vystoupit vozidla a strpět zadokumentování přestupku (pořízení fotografie). Žalobce neměl žádný objektivní důvod, který mu bránil vyhovět výzvě policistů. Podle judikatury policista v řadě případů musí jednat okamžitě prosazením účinného řešení a jeho výzvu nelze neuposlechnout jen na základě subjektivní úvahy. Byly splněny podmínky dle § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii, a ta byla oprávněná žalobce zajistit.

[9] Dále se soud zabýval použitím pout dle § 54 zákona o policii. Pouta nelze použít automaticky u každé zajištěné osoby. I dle judikatury představují prostředek, jehož použití je možné pouze tehdy, pokud je nutně vyžadováno individuálními okolnostmi daného případu a jsou použita přiměřeným způsobem. Žalobce se pokusil zasahujícím policistům vysmeknout a utéct. K tomu soud dospěl na základě videozáznamu, ve kterém je podle něj zřetelný jeho aktivní útok doleva, přičemž pouze skutečnost, že byl držen zasahujícím policistou, zabránila žalobci v jeho vyklouznutí z držení. Pouta tak byla žalobci nasazena odůvodněně. Jejich použití bylo také přiměřené (byla sejmuta ihned po příjezdu na policejní stanici, tedy v 10:20 hod. dle úředního záznamu). Tvrzení žalobce, že mu byla sejmuta až kolem 13:30 hod., tedy až po návratu z nemocnice, nebyla nijak doložena. Navíc žalobce absolvoval rentgenové vyšetření, což je s nasazenými pouty vyloučeno.

[10] K osobní prohlídce městský soud především uvedl, že žalobce byl policií zajištěn (omezen na osobní svobodu), na základě čehož policisté byli oprávněni dle § 35 odst. 2 písm. a) zákona o policii provést i jeho osobní prohlídku (včetně prohlídky zavazadla). O prohlídce vozidla se pak zmiňuje pouze úřední záznam z 11. 5. 2021, čj. KRPB-83465-1/PŘ-2021-060264, podle něhož „*prohlídkou vozidla byla ve vozidle za čelním sklem nalezen průkaz ZTP – Parkovací průkaz označující vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou.*“ Pojem „prohlídka vozidla“ však v tomto případě odkazuje pouze na nahlédnutí do vozidla skrze čelní sklo, které nelze označit za prohlídku vozidla dle § 42 a násl. zákona o policii. V daném případě tedy nebylo prokázáno, že došlo k prohlídce vozidla.

[11] K délce zajištění pak soud uvedl, že dle § 26 odst. 3 zákona o policii může zajištění trvat nejdéle 24 hodin. V dané věci zajištění trvalo od 9:45 do 15:57 hod. Po převozu na místní oddělení si žalobce začal stěžovat na bolest pravého kolene, pravé ruky a pravé lopatky, proto byl převezen k lékařskému ošetření. K rentgenu došlo v 12:19 hod., lékařská zpráva byla vydána v 13:04 hod. V rámci trvání doby zajištění je tak potřeba přihlédnout i ke skutečnosti, že po dobu lékařského vyšetření nebylo možno přistoupit k podání vysvětlení. Podle soudu nedošlo ani zde k porušení zákona K vlastnímu průběhu zajištění pak soud uzavřel, že z audiozáznamů a fotografií předložených žalobcem je patrná nedostatečnost profesionality a nevhodnost jednání policisty během zajištění na místním oddělení. Neshledal, že by takové jednání již vybočilo ze zákonného rámce. Bylo však namísto podání stížnosti na chování policisty.

III. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[12] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

pokračování

[13] **Stěžovatel** předesílá, že se soud zásahem nezabývá od jeho počátku. Hodnotí až události, které se odehrály po 15-20 minutách trvání zákroku. Pominul tedy skutečnosti, které posilovaly pochybnosti o zákonnosti zákroku (zastavení stěžovatele, počátek komunikace policisty či to, že stěžovatel z vozidla již vystoupil a chtěl podepsat oznámení o přestupku, nicméně nestrpěl pořízení fotografie soukromým mobilním telefonem policisty).

[14] Nesouhlasí se závěrem soudu, podle něhož „z provedeného dokazování je patrné, že žalobce zastavil své vozidlo po ujetí cca 150 m od výzvy policie k zastavení a zároveň, že k zastavení vozidla žalobce použil jízdní pruh silnice, přestože mu místní poměry umožňovaly k zastavení vozidla využít i část přiléhajícího chodníku (viz nájezd u chodníku).“ Zastavením vozidla na chodníku by se dopustil dalšího přestupkového jednání. Závěr o zastavení po ujetí cca 150 m od výzvy policie nemá oporu v provedených důkazech ani ve spise. Rozporuje též tvrzení soudu, podle kterého „tím, že odmítl vystoupit z vozidla, ohrožoval bezpečnost zasahujících policistů a bránil plynulosti silničního provozu“. Stěžovatel nekladl žádný odpor, ponechal vozidlo odemknuté a nechal zasahující policisty volně manipulovat s jeho dveřmi. Policisté porušili zákon o provozu na pozemních komunikacích, a to je nemůže opravňovat k užití donucovacích prostředků. Pokud by policisté zastavili vozidlo na místě, kde by nedošlo k ohrožení či omezení provozu, odpadl by smyšlený důvod (záminka) pro stupňování agrese vůči stěžovateli. Navíc povalení stěžovatele do tramvajového pásu a středu vozovky významně zvýšilo nebezpečnost celé situace. Z napadeného rozsudku není dále ani zřejmé, o jakou „jednoznačnou a opakovanou výzvu policistů“ (na kterou dle soudu relevantním způsobem nereagoval) se jedná. Hodnocení soudu, že použití hmatů a chvatů nebylo razantní, nýbrž zcela přiměřené situaci, stěžovatel považuje za projev svévole soudu. Takové konstatování nemá oporu v provedeném dokazování. To platí i pro závěr, že k důraznějšímu zákroku bylo přikročeno poté, co se stěžovatel pokusil zasahujícímu policistovi vysmeknout. Stěžovatel se nepokusil policistovi vysmeknout, ale jeho pohyb byl důsledkem jednání dalšího z policistů, který stěžovatele chytil za pravou ruku a pákou ji lámal. K pohybu došlo proto, že nekladl při zásahu žádný odpor a tlaku policisty na loket se zcela podvolil.

[15] Stěžovatel dále namítl, že soud neprovedl důkaz svědeckou výpovědí zasahujících policistů, neboť k posouzení věci podle jeho názoru postačovalo již proběhlé dokazování. Kvůli neprovedení tohoto důkazu ovšem následně soud na mnoha místech odůvodnění zdůrazňuje, že stěžovatel neprokázal určité (pro něj příznivé) skutečnosti. Tím soud zatížil řízení vadou vedoucí k nesprávně zjištěnému skutkovému stavu. Stěžovatel ani nebyl poučen ve smyslu § 118a o. s. ř. Věc by měla být vrácena městskému soudu k řádnému doplnění dokazování.

[16] Městský soud dále k otázce páčání přestupků stěžovatelem nekriticky převzal některá tvrzení žalovaného. Uvedl, že nemá žádný důvod pochybovat o pravdivosti úředního záznamu či oznámení o přestupku a vytýká stěžovateli, že se v žalobě omezil toliko na obecné konstatování, že k žádnému telefonování za jízdy nedošlo. Stěžovatel však označil konkrétní důkazy, kterými tyto záznamy zpochybňoval. Poukázal na rozhodnutí Úřadu Městské části Brna-střed z 15. 8. 2022, čj. MCBS/2022/0141191/PTAZ, podle kterého se přestupek spočívající v neuposlechnutí zákonné výzvy policie nestal, a usnesení Magistrátu města Brna z 17. 2. 2023, sp. zn. ODSČ-71130/21-DOL/PŘ, čj. ODSČ-71130/21-24, kterým bylo zastaveno řízení ve věci neoprávněného užití parkovacího průkazu pro osobu se zdravotním postižením. Ani městským soudem převzatý závěr o tom, že stěžovatel byl

přistižen při páchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1. zákona o silničním provozu, není nepravdivý a nemá oporu ve spise a provedeném dokazování. Magistrát města Brna totiž dle soudem citovaného oznámení o přestupku dospěl k závěru, že není důvod ani zahajovat přestupkové řízení o daném přestupku.

[17] Není dále zřejmé, jak městský soud dospěl k závěru, že policisté stěžovatele spatřili na vzdálenost 3 metry. Již v řízení před městským soudem vysvětlil, za jakých podmínek došlo k prvotnímu vizuálnímu kontaktu se zasahujícími policisty, a že vzdálenost protisměrně jedoucích a míjejících se vozidel může být na dané silnici odhadem 10-12 metrů. Soud nedostatečně zjistil skutkový stav i ve vztahu k závěru, že nedošlo k prohlídce vozidla. Policista našel ve vozidle průkaz ZTP, který následně umístil za čelní okno vozidla a vyfotil. Nadto z fotodokumentace pořízené zasahujícím policistou plyne, že byl ve vozidle, neboť průkaz ZTP je vyfocen na sedadle vozidla. Stěžovatel byl zasahujícími policisty okřikován, aby „čuměl do zdi“, a proto nemohl zajistit důkazy o prohlídce vozidla. Soud i žalovaný pak přešli i skutečnost, že počátku zásahu nebyly přítomny jen dvě policejní hlídky, ale že byla zásahu přítomna ještě třetí dvoučlenná hlídka.

[18] Městský soud založil další vadu řízení tím, že rozdělil zásah na dílčí segmenty. To vede k tomu, že každé z dílčích pochybení policistů není způsobilé k určení nezákonnosti zásahu. Jako příklad stěžovatel uvádí zakrytí služebního čísla zasahujícího policisty, které sice samo o sobě nezakládá nezákonnost zásahu, ale posiluje pochybnost stěžovatele a vede k tomu, že na zásah je třeba pohlížet od počátku.

[19] Stěžovatel dále namítl, že městský soud neprovedl přepis audiozáznamu provedeného k důkazu při jednání a nepřihlédl k přepisu audiozáznamu poskytnutému stěžovatelem. Odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu z 24. 11. 2022, sp. zn. 21 Cdo 389/2021, ze kterého plyne, že soud musí dát účastníkům řízení možnost kvalifikovaně se k provedenému důkazu vyjádřit, tj. i uvést svůj způsob jeho vnímání. Tím, že soud neprovedl přepis, založil další vadu řízení.

[20] Městský soud též nesprávně posoudil dobu nasazení pout. Policisté stěžovateli sejmuli pouta pouze po dobu probíhajícího kontaktu s lékařem a po skončení ošetření došlo bezprostředně k opětovnému nasazení pout. Stěžovatel také upozorňuje na to, že na jednu stranu podle soudu nevybočilo nevhodné jednání policisty během zajištění na místním oddělení ze zákonného rámce, ale na druhou stranu soud dodává, že bylo namíste podání stížnosti na chování policisty. Odůvodnění tak nedává smysl. Některé výroky policisty navíc ze zákonného rámce vybočují (např.: „*Jestli chcete na gibs, tak můžete. Jestli si myslíte, že mně to bude vadit, že tam půjdu. Jestli si myslíte, že mě to bude vadit, že tam půjdu, tak mě to je úplně buřt. Kdybyste šel na Cejl večer, přepadl vás tam nějaký cikán. Budete nám tady brečet. Myslíte, že to budeme řešit? Pokrčíme rameny. Tento záznam u vás bude navždy a každá hlídka s vámi podle toho bude jednat. Největší fór je v tom, že spis tu máte navždy. Taky když se vám něco stane tak ta můžeme jet my. Počítejte s tím, že na Brno je nás tady 5, a teď tu máte 2 auta. Ze zákona já těch práv mám daleko víc než vy.*“

[21] **Žalovaný** se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry městského soudu. Stěžovatel odmítl uložení pokuty příkazem na místě, proto policisté sepsali oznámení o přestupku. Když jej hodlali vyfotografovat za účelem dokumentace, stěžovatel začal zpochybňovat zákonnost tohoto požadavku. Neakceptoval, že jde o standardní postup a

pokračování

nastoupil zpátky do vozidla. Policisté mu poskytli dostatečný prostor k právní konzultaci a zároveň přivolali další hlídku. Poté stěžovatele opětovně vyzvali, aby vystoupil. Ten to odmítl a policisté ho proto znovu vyzvali, aby vystoupil. Ten však dál seděl a v ruku držel mobilní telefon. Otevřené přední dveře automobilu zasahovaly do vozovky, za vozidlem se tvořila kolona aut a policisté museli stát až v tramvajových kolejích frekventované třídy. V jednom okamžiku se zdálo, že stěžovatel vystoupí, najednou se ale znovu posadil, natáhl se k palubní desce a pravou rukou vzal neznámý předmět. Stěžovatel ignoroval výzvu policie, aby dal pryč „*tu věc, co má v ruce*“. Policista stěžovatele znovu vyzval a následně jej chytil za ruku, vytáhl z vozidla a poučil jej, že byl zajištěn. Stěžovatel se mu snažil vysmeknout a vyrazil směrem k tramvajové trati, kde právě přijížděla tramvaj. Policisté jej proto pomocí hmatů a chvatů svedli na zem a nasadili mu pouta. Tento postup nevybočil z mezí zákona.

[22] Žalovaný souhlasí s městským soudem i v tom, že není relevantní otázka, zda stěžovatel spáchal přestupek a byl za něj uznán vinným. Stěžovatel totiž byl přistižen při jednání, které mělo znaky přestupku, a policista je povinen učinit nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé a k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování. Výzva policistů, aby stěžovatel vystoupil z vozidla a strpěl pořízení fotodokumentace pro přestupkové řízení, byla učiněna zcela po právu. Použití nejmírnějších donucovacích prostředků bylo nezbytné, neboť stěžovatel arogantně ignoroval výzvy policistů a dopouštěl se maření objasnění věci. Pokud se stěžovatel chtěl použití donucovacích prostředků a zajištění vyhnout, stačilo, aby respektoval pokyny policistů a nebránil se pořízení fotodokumentace. Tvrzení, že stěžovatel při zákroku „utrpěl vícečetná zranění“, vyvrací lékařská zpráva. Použití hmatů a chvatů bylo zcela přiměřené dané situaci, byly splněny rovněž podmínky pro zajištění stěžovatele a použití pout. Co se týče prohlídky vozidla, žalovaný souhlasí se závěrem soudu, že došlo jen k nahlédnutí do vozidla, což není prohlídkou dle § 42 a násl. zákona o policii. I kdyby k prohlídce vozidla hypoteticky došlo, byla by odůvodněna. Výroky policistů na místním oddělení pak lze považovat za „*nešťastnou obhroublost*“, avšak jejich závažnost nedosáhla intenzity potřebné k závěru o nezákonném zásahu. Z judikatury plyne, že je zásadní rozdíl mezi „nevstřícností“ správního orgánu a nezákonným zásahem, který musí právní sféru adresáta přímo a závazně zasáhnout. Policie musí zachovat vysokou míru akceschopnosti při ochraně práv osob a veřejného pořádku. Nelze proto klást na policejní rozhodování v terénu nadměrné a nerealistické požadavky.

IV. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[23] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[24] Kasační stížnost je důvodná.

[25] Nejvyšší správní považuje úvodem za vhodné shrnout, že stěžovatel se žalobou domáhal určení nezákonnosti zásahu spočívajícího v jeho osobní prohlídce, v prohlídce zavazadla a vozidla, v použití hmatů, chvatů, úderů, kopů a pout, a v zajištění stěžovatele. Městský soud předně vyloučil z přezkumu posouzení „dokreslujících tvrzení“ stěžovatele (zejm. zakrytí služebního čísla zasahujícího policisty, chybějící poučení o prováděných úkonech, znemožnění kontaktovat advokáta a přinucení k „otevření mobilního telefonu“). V napadeném rozsudku pak dále dospěl k tomu, že k použití úderů a kopů v dané věci

nedošlo. Tento závěr stěžovatel v kasační stížnosti nerozporuje. Stěžovatel naopak výslovně nesouhlasí s městským soudem v tom, že nedošlo ani k prohlídce vozidla. Podle stěžovatele k ní došlo a proběhla nezákonně. Mezi účastníky pak sice není sporu o tom, že došlo k osobní prohlídce [jejíž součástí je dle § 111 písm. b) bodu 1. zákona o policii také prohlídka zavazadla], použití hmatů, chvatů, pout a zajištění stěžovatele. Sporné nicméně je, zda městský soud správně posoudil zákonnost těchto dílčích zásahů, resp. zásahu jako celku. Kromě námitek směřujících k posouzení zákonnosti uvedených (dílčích) zásahů a především dostatečnosti skutkových zjištění, stěžovatel uplatnil i námitky týkající se přezkoumatelnosti rozsudku a procesního postupu městského soudu.

IV.1 Nepřípustné námitky

[26] Nejvyšší správní soud považuje za nutné dále připomenout požadavek, podle něhož má-li určitá argumentace vůbec představovat kasační námitku, musí být dostatečně konkrétní (rozsudek NSS z 26. 4. 2023, čj. 8 As 163/2021-59 či usnesení NSS z 25. 8. 2023, čj. 8 As 5/2022-44). Stejně tak je třeba zdůraznit, že kasační stížnost lze podat jen z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Kasační stížnost podaná z jiných důvodů je nepřijatelná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Stěžovatel musí reagovat na argumentaci krajského (městského) soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou závěry, které v napadeném rozsudku uvedl, nesprávné. Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Aby tedy byla přípustná, musí stěžovatel reagovat na rozhodnutí krajského soudu a kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě jeho závěry (usnesení NSS z 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS).

[27] Jde-li tedy o uvozující část kasační argumentace, v níž stěžovatel poukazuje na to, že městský hodnotil až skutkový stav a události, které se odehrály po 15-20 minutách trvání zákroku, není zřejmé (a ani sám stěžovatel nijak konkrétně nevysvětluje) proč by jím uváděné skutečnosti (počátek komunikace a předchozí výstup stěžovatele z vozu) měly být vůbec relevantní s ohledem na jeho žalobní petit a předmět řízení, jak jej městský soud v napadeném rozsudku vymezil (a to i ve vztahu ke stěžovatelem zmiňovaným „dokreslujícím skutečností“). Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že městský soud se okolnostmi předcházejícími posuzovanému zákroku zabýval. Stěžovatel v kasační stížnosti nijak blíže nepředestřel, jak se jím zdůrazněné (ještě dřívější) okolnosti mohly v závěrech městského soudu ve vztahu k dílčím sporným zásahům projevit. Ani obecné tvrzení stěžovatele, podle něhož *„kdyby od počátku zasahující policisté postupovali podle zákona, mohl mít celý zákrok diametrálně odlišný průběh“* nemůže ve vztahu ke shora vymezenému předmětu daného řízení představovat projednatelnou (přípustnou) kasační námitku.

[28] Výše uvedené se pak platí i pro zmínku stěžovatele, podle kterého soud i žalovaný „přešli“ skutečnost, že po celou dobu trvání zákroku byla přítomná ještě třetí hlídka. Vzhledem k tomu, že stěžovatel k této skutečnosti v kasační stížnosti nic dalšího nedodává, nepřísluší Nejvyššímu správnímu soudu za něj domýšlet, ve vztahu k jaké části kasační argumentace (např. zjišťování skutkových okolností k některému dílčímu zásahu) by bylo možno tuto jeho zmínku vztáhnout. Ani z tohoto (v textu z hlediska systematiky odděleného) tvrzení stěžovatele totiž také není jasné, jaké konkrétní závěry městského soudu má zpochybňovat.

pokračování

[29] Za přípustnou pak nelze považovat ani část kasační argumentace, v níž stěžovatel uvádí, že „*Magistrát města Brna, Odbor dopravněsprávních činností, Oddělení sankčních řízení dospěl dle Městským soudem citovaného oznámení o přestupku k závěru, že není důvod ani zahajovat přestupkové řízení o přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 1 zákona o silničním provozu (...)*“. K tomu lze uvést pouze tolik, že žádný dokument vydaný Magistrátem města Brna týkající se tohoto přestupku v daném řízení nebyl předložen a není součástí soudního spisu. Stěžovatel jej pak v kasační stížnosti ani nijak blíže neoznačil (formou či datem). Tato argumentace je tedy nepřípustná již pro svoji obecnost. Vztáhnout však na ni lze i to, co platí pro související polemiku stěžovatele (obsaženou v téže části kasační stížnosti) s částí odůvodnění napadeného rozsudku, v němž městský soud uvedl, že „*žalobce byl přistižen při páchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 1 zákona o silničním provozu*“. Nejenže text v uvedeném (stěžovatelem citovaném) znění obsahuje napadený rozsudek pouze v jeho reprodukční části, konkrétně v části shrnující vyjádření žalovaného (viz bod 15 rozsudku). Městský soud v tomto ohledu ale především v bodech 63 a 64 samotného odůvodnění napadeného rozsudku jasně uvedl, že spáchání přestupku není pro naplnění podmínek pro zajištění dle § 26 odst. 1 písm. f) zákona o policii určující, nýbrž podstatné je přistižení při jednání, které má znaky přestupku. Kasační stížnost však tento rozdíl nijak nereflexuje. Zmiňuje-li pak stěžovatel v této souvislosti i to, že dle jím předložených důkazů se nedopustil přestupků spočívajících v neuposlechnutí zákonné výzvy policie, resp. neoprávněného užití parkovacího průkazu pro osobu se zdravotním postižením, nezbyvá než dodat, že z odůvodnění napadeného rozsudku není ani zřejmé, že by městský soud právě na spáchání uvedených přestupků založil své závěry týkající se tvrzeného zásahu (některé jeho dílčí části). Stěžovatel nijak blíže nevysvětluje, které části odůvodnění napadeného rozsudku (vyjma již zmíněné reprodukce vyjádření žalovaného) jsou v rozporu s jím uváděnými důkazy (skutečnostmi z nich plynoucími). Ani v tomto ohledu nemůže Nejvyšší správní soud argumentaci za stěžovatele domýšlet.

[30] Požadavek na přípustnost (projednatelnost) pak nesplňuje ani část kasační argumentace, v níž stěžovatel poukazuje na to, že městský soud rozdělil zásah na jednotlivé segmenty. Stěžovatel zde odkazuje na bod 56 napadeného rozsudku, v němž však městský soud vysvětlil, proč se (v návaznosti na upřesnění provedené stěžovatelem při jednání) nezabýval „dokreslujícími skutečnostmi“ a dílčími zásahy, které nebyly předmětem žalobního petitu. Vyjadřuje-li se pak stěžovatel blíže k zakrytí služebního čísla zasahujícího policisty, lze k tomu pouze uvést, že městský soud se touto skutečností v napadeném rozsudku vůbec věcně nezabýval. V tomto ohledu je podstatné, že stěžovatel nijak nezpochybňuje způsob, jakým si s ním městský soud při jednání „vyjasnil“ vymezení předmětu daného řízení. V případě obecného požadavku vysloveného v této souvislosti stěžovatelem a spočívajícím v tom, že „*je třeba pohlížet na zásah od jeho počátku*“ není zřejmé, jak tento argument reaguje na systematiku odůvodnění napadeného rozsudku, který se postupně zabývá tvrzenými dílčími zásahy, jak jsou vymezeny v petitu. K tomu Nejvyšší správní soud nad rámec v obecné rovině dodává, že je zcela logické, že soud při projednávání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem (navíc v souladu se žalobním petitem) posuzuje dílčí části napadeného postup správního orgánu, a to i v případě, kdy jeho dílčí aspekty mohou tvořit jeden celek. Ostatně základem žalobní legitimace dle § 82 s. ř. s. je tvrzení o nezákonném zásahu a jeho důsledcích v právní sféře žalobce. Je tedy nutné zkoumat, zda se žalovaný orgán skutečně dopustil tvrzeného zásahu do veřejných subjektivních práv. Zákonné podmínky týkající se jednotlivých dílčích částí zásahu (byť se mohou jevit jako jeden celek) navíc mohou být často jiné.

IV.2 Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku

[31] Z přípustných kasačních námitek se Nejvyšší správní soud zabýval v první řadě námitkami směřujícími k nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Ta má z logiky postupu kasačního přezkumu před posouzením věcných závěrů přednost.

[32] Podle konstantní judikatury se za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů považuje mimo jiné takové rozhodnutí, v němž nebyly vypořádány všechny žalobní námitky; dále rozhodnutí, z jehož odůvodnění není zřejmé, proč právní argumentaci účastníka řízení soud považoval za nedůvodnou a proč žalobní námitky považoval za liché, mylné či vyvrácené, rozhodnutí, z něhož není zřejmé, jak byla naplněna zákonná kritéria, případně by nepřezkoumatelnost rozhodnutí byla dána tehdy, pokud by z rozhodnutí nebylo zřejmé, které podklady byly vzaty v úvahu a proč (například rozsudky NSS z 28. 8. 2007, čj. 6 Ads 87/2006-36, č. 1389/2007 Sb. NSS, z 23. 6. 2005, čj. 7 As 10/2005-298, č. 1119/2007 Sb. NSS, či z 11. 8. 2004, čj. 5 A 48/2001-47, č. 386/2004 Sb. NSS). Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost se pak považuje mimo jiné takové soudní rozhodnutí, jehož odůvodnění je vystavěno na rozdílných a vnitřně rozporných právních hodnoceních téhož skutkového stavu či pokud jsou jeho výroky vnitřně rozporné nebo z nich nelze zjistit, jak vlastně soud rozhodl (například rozsudek NSS z 25. 4. 2013, čj. 6 Ads 17/2013-25).

[33] Nejvyšší správní soud se předně zabýval námitkou stěžovatele, podle kterého není z bodu 58 napadeného rozsudku zřejmé, o jakou opakovanou výzvu policie (na kterou podle soudu relevantním způsobem nereagoval) se mělo jednat. Tato námitka není důvodná. Z kontextu odůvodnění napadeného rozsudku je totiž zřejmé, že soud měl na mysli o výzvu podle § 114 zákona o policii, která spočívala v požadavku, aby stěžovatel vystoupil z vozidla. To, že městský soud v případě opakovaných zmínek nepopisuje veškeré úkony ve všech jejich detailech, nemůže samo o sobě založit nepřezkoumatelnost rozsudku. Nepřezkoumatelnost rozsudku pak nezakládá ani stěžovatelem tvrzená skutečnost, že městský soud nezaujal žádné stanovisko k překrytí služebního čísla zasahujícího policisty. Jak již Nejvyšší správní soud vysvětlil shora (viz část IV.1) tvrzení o zakrytí služebního čísla zasahujícího policisty vůbec nebylo předmětem řízení, jak je v dané věci městský soud vymezil.

[34] Stěžovatel ve vztahu k vadám napadeného rozsudku v kasační stížnosti poukazuje dále na to, že odůvodnění rozsudku „nedává smysl“, neboť část stěžovatelem popisovaného jednání policistů během zajištění považuje za důvod k podání stížnosti, v rozporu s tím však současně dospívá k závěru, že takové jednání bylo v souladu se zákonem.

[35] K tomu Nejvyšší správní soud nejprve v obecné rovině uvádí, že důvodnost stížnosti jakožto specifického dozorčího prostředku (srov. § 175 správního řádu) je třeba kvalitativně odlišit od případného závěru o nezákonnosti určitého postupu (zásahu) jakožto nástroje ochrany subjektivních veřejných práv (k podmínkám poskytnutí soudní ochrany dle § 82 a násl. s. ř. s. viz např. rozsudek NSS ze 17. 3. 2005, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS). Ostatně předmětem stížnosti může být „jen“ nevhodné chování. Obecně tedy skutečně nelze vyloučit, že stížnost na určité jednání může být hodnocena jako důvodná, avšak pro konstatování nezákonnosti zásahu nemusí být totéž jednání dostatečné.

pokračování

[36] Jde-li konkrétně o odůvodnění nyní napadeného rozsudku, městský soud zde v tomto ohledu vyšel jednak z toho, že podle § 26 odst. 3 zákona o policii může zajištění *trvat nejdéle 24 hodin od okamžiku omezení osobní svobody* (s tím, že zajištění stěžovatele trvalo přibližně 6 hodin a 13 minut). V rámci posouzení přiměřenosti doby zajištění pak poukázal též na to, že stěžovatel byl převezen k lékařskému ošetření, přičemž po tuto dobu nebylo možno přistoupit k podání vysvětlení. V řízení před městským soudem stěžovatel mimo jiné argumentoval tím (a v tomto směru navrhoval i důkazy), že délka jeho zajištění byla neúčelná. Mimo jiné i při ústním jednání dne 2. 12. 2022 na dotaz soudu též výslovně uvedl, že jím předložené fotografie mají prokázat, že na policejní stanici neprobíhalo v době zajištění nic jiného než několikahodinová šikana a že se policisté věnovali převážně mobilním telefonům a jídlu. Městský soud však v odůvodnění napadeného rozsudku na jedné straně dospěl z hlediska „průběhu zajištění“ k závěru o „neprofesionalitě“ a „nevhodnosti“ jednání policistů (bod 73 rozsudku), aniž by však bylo zřejmé, jak svá zjištění vedoucí k tomuto závěru zohlednil při samotném posouzení zákonnosti průběhu zajištění (bod 72 rozsudku). V tomto ohledu je tedy nutno dát stěžovateli za pravdu v tom, že napadený rozsudek trpí vadou spočívající v nedostatku odůvodnění, resp. to je ve stávající podobě nesrozumitelné, neboť na jedné straně jasně naznačuje určité pochybení policistů, ovšem současně (bez bližšího vysvětlení) nepřipouští pochyby o přiměřenosti délky zajištění stěžovatele. Je tedy třeba trvat na tom, aby městský soud řádně vysvětlil, zda a proč (ne)mělo chování policistů (vůči němuž sám vyjádřil určité pochybnosti a výhrady) vliv na zákonnost zajištění stěžovatele, a to především z hlediska přiměřenosti doby jeho zajištění [viz § 11 písm. c) zákona o policii]. V souladu se shora citovanou judikaturou je třeba, aby takové odůvodnění nejen dostatečně reagovalo na argumentaci stěžovatele, ale především aby bylo srozumitelné (konzistentní), tedy aby si jeho jednotlivé části fakticky vzájemně neodporovaly.

[37] Z hlediska přezkoumatelnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval námitkou, že městský soud neprovedl navržený důkaz svědeckou výpovědí zasahujících policistů, a to pouze se stručným závěrem o nadbytečnosti takového důkazu (bod 48 napadeného rozsudku). Současně totiž stěžovatel upozorňuje na to, že mu městský soud na mnoha místech odůvodnění vytkl, že ke svým tvrzením „nepředložil žádný důkaz“. K tomu Nejvyšší správní soud předně uvádí, že zmíněný důkazní návrh stěžovatel uplatnil již v žalobě a zmínil jej i později ve svých dalších vyjádřeních (např. replika ze dne 27. 6. 2022 k vyjádření žalovaného, v níž tento důkazní návrh výslovně vztahuje ke zpochybnění úředních záznamů a zjištění skutkového stavu). Městský soud se s tímto důkazním návrhem skutečně vypořádal ve stěžovatelem odkazovaném bodu odůvodnění (jenž je z hlediska systematiky rozsudku součástí úvodního shrnutí skutečností zjištěných v rámci provedení dokazování k zásahu jako celku). V jiné části odůvodnění (ve vztahu ke konkrétním argumentům stěžovatele či dílčím částem zásahu) se daným důkazním návrhem stěžovatele městský soud již nijak blíže nezabýval.

[38] Jak dále plyne z odůvodnění napadeného rozsudku, v rámci posouzení dílčího zásahu spočívajícího v použití donucovacích prostředků městský soud neopomněl argumentaci stěžovatele, že videozáznamy předložené žalovaným jsou sestříhané a nemohou vypovídat o skutkovém stavu a sledu věci. Stěžovateli v tomto ohledu vytkl, že nepředložil žádný důkaz, na jehož základě by bylo možno dospět k závěru, že se záznamy bylo manipulováno (bod 60 rozsudku). Stejně tak podle něj stěžovatel nedoložil, že se zásah odehrál jiným způsobem, než jej popisují úřední záznamy, s nimž mělo být podle stěžovatele taktéž

manipulováno (bod 61). V tomto ohledu je třeba připustit, že stěžovatel skutečně v řízení před městským soudem neuplatnil žádné konkrétní námitky, které by směřovaly k samotné manipulaci s videozáznamy či úředními záznamy (neupřesnil, jaké části záznamů mají chybět, jakým způsobem či kým k došlo k jejich úpravám apod.). Nahlíženo tedy takto úzce (ve vztahu k samotné manipulaci se záznamy), bylo by ze samotného kontextu odůvodnění rozsudku možno dovodit, proč městský soud důkazní návrh spočívající ve výsledku zasahujících policistů považoval za nadbytečný. Spor se však v dané věci netýkal primárně toho, zda a případně jak s uvedenými záznamy bylo manipulováno, nýbrž stěžovatel především setrvale zpochybňoval (zpochybňuje) skutková zjištění, která mají plynout mimo jiné právě i z uvedených záznamů. K tomu již v řízení před městským soudem nabízel v řadě ohledů vlastní (odlišnou) verzi skutkového děje a sledu událostí. Uplatnil-li v řízení před městským soudem stěžovatel důkazní návrh týkající se právě skutkových zjištění, tedy ve své podstatě skutečností plynoucích ze zmíněných videozáznamů (úředních záznamů), které zpochybňoval, bylo povinností městského soudu na takový důkazní návrh dostatečným způsobem reagovat. K tomu ale v příslušné (ani žádné jiné) části rozsudku nedošlo.

[39] Stejně tak jde-li o posouzení nezbytnosti použití donucovacích prostředků a splnění podmínek pro zajištění stěžovatele, ani zde obecné vysvětlení městského soudu ohledně neprovedení daného důkazu rozhodně (ani v kontextu věci a dalších částí odůvodnění) nelze považovat za dostatečné k tomu, aby Nejvyšší správní soud mohl jeho náhled na význam svědecké výpovědi zasahujících policistů posoudit a přezkoumat. Již výše bylo zdůrazněno, že není zřejmé, že by daný důkazní návrh stěžovatel uplatnil pouze ve vztahu k samotné manipulaci se záznamy. Městský soud přitom v odůvodnění napadeného rozsudku nijak (ani nepřímou) nevyjádřil, ve vztahu k jakým žalobním tvrzením (v jakém rozsahu) daný důkazní návrh hodnotil. V tomto ohledu je třeba připomenout, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (v návaznosti na bohatou judikaturu Ústavního soudu) vychází z toho, že „soud má bezesporu právo posoudit a rozhodnout, které z navržených důkazů provede a které nikoli; toto právo jej však nezabývá povinností odůvodnit, co jej vedlo k takovému závěru a z jakého důvodu považuje provedení důkazu za nadbytečné“ (rozsudek z 28. 4. 2005, čj. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS).

[40] V nyní projednávané věci je mezi účastníky po celou dobu zjevně sporná řada dílčích skutkových okolností týkajících se průběhu daného zásahu. Zmínit lze předně například to, zda k důraznějšímu zákroku vůči stěžovateli policisté přikročili až poté, kdy se pokusil zasahujícímu policistovi vysmeknout. V tomto ohledu navíc nelze přehlédnout, že žalovaný městskému soudu mimo jiné zaslal i výše již zmíněné rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno-střed (čj. MCBS/2022/0141191/PTAZ). To popisuje sporný děj v některých ohledech odlišně od odůvodnění rozsudku městského soudu (podle úřadu městské části hodlal stěžovatel před provedením sporného zákroku z automobilu vystoupit, podle městského soudu však z vozidla vystoupit odmítl). Městský soud dále dospěl k tomu, že byl zřetelný aktivní útok stěžovatele doleva (a pouze skutečnost, že byl držen zasahujícím policistou, mu zabránila ve vyklouznutí z držení), přestože stěžovatel již v řízení před městským soudem vysvětloval, proč k danému pohybu došlo (měli jej zapříčinit zasahující policisté „lámáním ruky“). Pokud tedy stěžovatel daným důkazním návrhem hodlal potvrdit jeho verzi skutkového děje, nelze za těchto okolností relevanci výsledku zasahujících policistů *apriori* vyloučit.

pokračování

[41] Další pochybnosti se týkají prohlídky vozidla. Městský soud na jednu stranu vychází z úředního záznamu ze dne 11. 5. 2021, čj. KRPB-83465-1/PŘ-2021-060264, a nepochybuje o jeho pravdivosti (bod 64 napadeného rozsudku), na druhou stranu však zmínku o prohlídce vozidla v daném záznamu vypořádá s poukazem na to, že se o této prohlídce žádný z dalších záznamů nezmiňuje (bod 71 napadeného rozsudku). Městský soud uvedl, že policisté pouze nahlédli do auta přes přední sklo, a nejedná se tedy o prohlídku vozidla ve smyslu § 42 a násl. zákona o policii. Tento závěr se však jeví v rozporu s fotografiemi parkovacího průkazu pořízenými policisty, které jsou součástí soudního spisu (daný průkaz byl zřejmě přemístěn z polohy za sklem na sedadlo, kde je vyfocený ze dvou stran a jiného úhlu). Není sporu o tom, že svědecká výpověď policistů by dále mohla být významná i pro posouzení celkové doby, po kterou měl stěžovatel nasazená pouta (městský soud v bodě 68 rozsudku pouze uvedl, že stěžovatel nedoložil, že mu byla pouta sejmuta až kolem 13:30 hod., a tedy nikoliv v 10:20 hod.). Ostatně na ústním jednání u soudu dne 2. 12. 2022 uvedl stěžovatel jako důvod, proč navrhuje provést důkaz svědeckou výpovědí zasahujících policistů, mimo jiné i to, že není jasné, proč jej zadržovali tak dlouho. Měl-li přitom městský soud navíc určité pochybnosti týkající se postupu policistů v průběhu zajištění (viz výše), nelze ani v tomto ohledu akceptovat postup městského soudu, který bez bližšího odůvodnění označil výslech zasahujících policistů za nadbytečný.

[42] V neposlední řadě pak není v této souvislosti ani zřejmé, jak městský soud bez bližšího vypořádání daného důkazního návrhu dospěl k tomu, že policisté stěžovatele spatřili ze vzdálenosti 3 metrů, pokud stěžovatel ve vyjádření z 27. 6. 2022 (v kasační stížnosti nesprávně uvedl 7. 7. 2022) upozornil na podstatně větší šířku silnice a vzdálenost mezi auty odhadl na 10-12 metrů. Pokud stěžovatel uvedl skutečnosti, jimiž zpochybňuje tvrzení zasahujících policistů uvedené v úředních záznamech, soud by se i s touto okolností měl s přihlédnutím k navrženému výslechu policistů vypořádat, a nikoliv bez dalšího odkázat právě na daný úřední záznam.

[43] Souhrnně řečeno, stěžovatelem navrženou svědeckou výpověď zasahujících policistů nelze v řadě ohledů považovat za důkazní návrh, u něhož by bylo možno bez dalšího uzavřít, že by byl nadbytečný, a že by (bez bližšího odůvodnění) bylo z dalších skutkových zjištění městského soudu, kontextu věci či dalších částí odůvodnění zřejmé, na základě jakých konkrétních důvodů k závěru o neprovedení tohoto důkazu městský soud dospěl. Nejvyšší správní soud si je samozřejmě vědom časového odstupu řízení před městským soudem od doby, kdy došlo k danému zásahu. Kasačnímu soudu však nepřísluší, aby se namísto městského soudu zabýval tím, k jakým (dílčím) tvrzením stěžovatel daný důkazní návrh konkrétně uplatnil či dokonce aby ve vztahu k jednotlivým sporným skutkovým okolnostem (dílčím zásahům) hodnotil možnou relevanci takového důkazního návrhu. Bylo by popřením smyslu kasačního řízení, pokud by Nejvyšší správní soud byl prvním, který (nejen) ve vztahu ke shora uvedeným skutkovým zjištěním bude význam navrženého důkazu hodnotit. Výše uvedené platí tím spíše, že řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu je jiného charakteru než řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Je ze své podstaty nalézacím řízením a těžiště činnosti soudu nespočívá pouze v přezkumu postupu správního orgánu, nýbrž začasť i v dokazování skutkového stavu, v němž má mít nezákonný zásah podle žalobního tvrzení svůj základ. Žalobce musí ke svým skutkovým tvrzením o nezákonném zásahu rovněž označit a předložit (případně navrhnout) důkazy, čímž se dostává do procesně výrazně složitější situace, než v jaké by se nacházel v případě

řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (rozsudek NSS z 21. 10. 2020, čj. 2 Azs 45/2020-38, bod 26).

[44] Tomu pak nepochybně musí odpovídat i míra preciznosti městského (krajského) soudu, jde-li o vysvětlení, proč určité důkazní návrhy neprovedl (považoval za nadbytečné). Takové odůvodnění pak musí být konzistentní (srozumitelné) jako celek, tedy v případě zásahu skládajícího se z několika dílčích zásahů musí reflektovat skutková zjištění plynoucí z jiných předložených důkazů u jiných částí daného zásahu. S ohledem na výše uvedené závěry by sice nyní bylo předčasné zabývat se související argumentací stěžovatele a hodnotit míru naplnění poučovací povinnosti ze strany soudu (není zřejmé na základě jakých důvodů vůbec dospěl městský soud ke svým skutkovým závěrům, resp. jaká jeho skutková zjištění k některým dílčím zásahům na základě tohoto zrušujícího rozsudku vůbec budou). Přesto je třeba v obecné rovině zdůraznit, že požadavkům na řádné odůvodnění nemůže dostát takové soudní rozhodnutí, které na jednu stranu bez bližšího odůvodnění označí určité důkazy za nadbytečné, přestože existují zjevné pochybnosti o skutkových zjištěních, a na druhou stranu žalobci (stěžovateli) dokonce vytýká, že některá svá tvrzení nedoložil (srov. též § 36 odst. 1 s. ř. s.).

[45] Nejvyšší správní soud nad rámec výše uvedeného dodává, že skutečně nelze vyloučit, že se stěžovatel v průběhu policejního zákroku projevoval arogantně, jak městský soud mimo jiné také dovodil. V tomto ohledu je však třeba připomenout, že je na policistech, aby i v případě, že se setkají s arogantním řidičem, byli při výkonu služby natolik nestranní a objektivní, že svých oprávnění budou užívat jen a pouze k naplnění jejich vlastního smyslu a účelu (rozsudek NSS ze dne 22. 7. 2011, čj. 7 As 102/2010-86). Výše popsané nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí (ani věcné posouzení samotného zásahu) rozhodně nemohou být tvrzením o aroganci ospravedlněny.

IV.3 Další námitky

[46] Přestože Nejvyšší správní soud shledal vady odůvodnění napadeného rozsudku, pro které je třeba jej (jako celek) zrušit, nebrání to v tom, aby se s ohledem na hospodárnost dalšího řízení zabýval některými námitkami, u kterých to povaha dosud shledaných pochybení městského soudu nevylučuje.

[47] Stěžovatel mimo jiné též uvedl, že městský soud neprovedl přepis audiozáznamu (který byl proveden k důkazu při jednání) a nepřihlédl k přepisu poskytnutému stěžovatelem. Namítl, že neprovedení přepisu je vadou řízení, a odkázal přitom na shora již zmíněný rozsudek sp. zn. 21 Cdo 389/2021, jehož závěry shrnul. K této námitce Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatelem zmiňovaný rozsudek vychází z nálezu Ústavního soudu z 1. 9. 2020, sp. zn. IV. ÚS 1247/20, podle něhož by především rozhodnutí soudu s ohledem na jeho vnímání audiovizuálních záznamů provedených jako důkazy nemělo být překvapivé. Neznamená to, že by soud musel již při jednání účastníkům řízení dát najevo svůj hodnotící úsudek o důkazu plynoucím z provedeného důkazního prostředku (to by mělo být až předmětem písemného odůvodnění rozhodnutí). Měl by nicméně účastníkům predestit své vnímání toho, co podstatného pro posouzení v dané věci v záznamu slyšel (viděl), aby měli možnost toto vnímání ještě v řízení před tímto soudem rozporovat. Daný postup má sloužit k tomu, aby se účastníci dozvěděli dříve než z odůvodnění rozsudku, jak soud audiovizuální záznamy provedené jako důkazy vnímal. Jiný postup (uvede-li soud svá

pokračování

zjištění až v odůvodnění rozhodnutí) může mít za následek překvapivé rozhodnutí, což shora zmíněná judikatura zapovídá.

[48] V nyní projednávané věci nicméně nelze dát stěžovateli za pravdu v tom, že by bylo povinností soudu „provést přepis“ audiozáznamu. Takovou povinnost nelze dovodit z právní úpravy ani z citované judikatury. Soud tak například může požadavky uvedené judikatury naplnit také ústně přímo během jednání (§ 49 odst. 13 s. ř. s.). Podstatné je, aby (slovy citovaného nálezu) „*zaprotokoloval vše významné, co při přebrání videozáznamu vnímá svými smysly, a aby umožnil účastníkům řízení na to následně adekvátně procesně reagovat, a tím učinil své vnímání přezkoumatelným pro vyšší soudní instance*“. To platí především tehdy, pokud je vnímání záznamu nejasné (sporné), případně pokud jej (jako v případě odkazovaného nálezu) soud vyhodnotí opačně než účastník, který jej předložil. Stěžovatel v nyní projednávané věci vyjma reprodukce judikatury setrval pouze na tom, že městský soud měl přepis provést. Takové argumentaci však nelze přisvědčit, neboť není nutno bez dalšího vždy trvat právě na provedení „přepisu“. Jak je nicméně z odůvodnění napadeného rozsudku zřejmé, záznamy předložené stěžovatelem se městský soud zabýval především v části odůvodnění týkající se posouzení přiměřenosti délky zadržení (bod 73). Na základě nich pak dospěl k určitým pochybnostem týkajícím se postupu policistů. Otázkou přiměřenosti délky zajištění stěžovatele se tedy bude muset v dalším řízení v návaznosti na tento zrušující rozsudek městský soud znovu zabývat (viz bod [36] shora). V tomto ohledu tedy v dalším řízení na městském soudu také bude, bude-li v dalším řízení ze záznamů vycházet, aby se vypořádal i s požadavky citované judikatury a účastníci měli v případě pochybností týkajících se obsahu záznamů možnost reagovat alespoň v základu na to, co podle soudu z předložených záznamů plyne. Pro úplnost lze dodat, že shodné požadavky je třeba vztáhnout i na dokazování videozáznamy.

[49] Jde-li pak o zbývající kasační námitky, které se týkají zjištění skutkového stavu a v návaznosti na to i posouzení zákonnosti napadeného zásahu (jeho dílčích částí) ze strany městského soudu, těmi se s ohledem na shledaná pochybení městského soudu Nejvyšší správní soud nezabýval. Pouze ke zmínce stěžovatele, podle něhož závěr o zastavení po ujetí přibližně 150 m od výzvy policie nemá oporu v provedených důkazech ani ve spise, lze uvést, že tato informace vyplývá z úředního záznamu ze dne 11. 5. 2021, čj. KRPB-83465-1/PŘ-2021-060264, který městský soud provedl k důkazu. Městský soud tedy nepochybil, když z této informace v rámci svého rozhodování vycházel. Jinak se ovšem skutkovými zjištěními a navazujícími závěry městského soudu bude moci případně Nejvyšší správní soud zabývat až poté, kdy bude odůvodnění rozhodnutí městského soudu naplňovat shora v tomto rozsudku vymezené požadavky.

V. Závěr a náklady řízení

[50] Nejvyšší správní soud tedy s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Zrušil proto napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. V něm je městský soud v souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právními závěry uvedenými v tomto rozsudku. Především tedy zohlední v tomto rozsudku vymezené požadavky týkající se odůvodnění jeho rozhodnutí, a to jak jde-li o jeho srozumitelnost a úplnost, tak i o řádné vypořádání důkazních návrhů (včetně vysvětlení toho, proč případně k provedení některých důkazů nepřistoupil).

[51] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne v souladu s § 110 odst. 3 větou první s. ř. s. městský soud v novém rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. srpna 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu